

STATISTISKA MEDDELANDEN

STATISTICAL REPORTS

Utgivare: Statistiska centralbyrån, Stockholm

Publisher: National Central Bureau of Statistics, Stockholm

Referent

Datum

Meddelande nr

Förste aktuarie Carl Y:son Hermelin
00/22 12 00/79

9.4.1964

Am 1964:8

Trädgårdsarbetarnas löner år 1962

Wages of Garden Workers in 1962

Statistiken över trädgårdsarbetarnas löneförhållanden har den 1 juli 1963 överförs från socialstyrelsen till statistiska centralbyrån. En redogörelse för den av socialstyrelsen påbörjade och av statistiska centralbyrån slutförda undersökningen för år 1962 följer härneda.

Urvalet av uppgiftslämnare. Vid insamlingen av uppgifter till lönestatistiken för trädgårdsarbetare har man från och med 1954 års undersökning använt ett register över trädgårdsföretag som redovisats till 1951 års företagsräkning. Ur företagsräkningens material utvaldes alla trädgårdsföretag där det redovisade antalet arbetare vid någon av fem olika tidpunkter under år 1950 uppgick till minst tre (i det följande betecknade som "större" företag) och vart tionde av övriga ("mindre") företag. Trädgårdsanläggningsföretag medtogs icke.

Vid 1962 års undersökning skickades blanketter till (a) alla i registret ingående "större" företag, som vid 1957 års undersökning uppgivit att de haft anställda arbetare detta år, samt (b) till vart tionde av övriga "större" företag. Vidare sändes blanketter till (c) samtliga i registret ingående "mindre" företag. Sammanlagt tillskrevs 1115 företag, varav 959 "större" och 156 "mindre". Bearbetningbara uppgifter erhöles från 640 "större" och 103 "mindre" företag; 21 "större" och 22 "mindre" företag hade upphört. Föreliggande redogörelse bygger på uppgifter från de 486 företag som under år 1962 haft anställda arbetare (se tab A).

Blanketten. Den blankett som användes för undersökningen av löneförhållandena år 1962 var i huvudsak utformad på samma sätt som blanketten för 1961 års undersökning. På blanketten efterfrågades för varje arbetare födelseår, kön, yrke, antal arbetstimmar (med särredovisning av tidlönsarbete resp ackordsarbete dels på ordinarie arbetstid dels på övertid m m), antal arbetsdagar under året, kontant lön (med särredovisning av olika löneelement) och värdet av fritt erhållna naturaförmå-

Tab A Redovisat och uppräknat antal arbetare vid undersökningen av trädgårdsarbetarnas löneförhållanden år 1962
Reported and "blown-up" numbers of workers in the survey of wages of garden workers in 1962
m k = med kollektivavtal

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	Redo- visat antal företags- storlek ¹	Arbetare för vilka individuella upp- gifter lämnats Redovisat antal Totalt	Därav manl arb 18-64 år	Uppräknat antal Totalt	Därav manl arb 18-64 år Totalt	Därav m k	Redovisat antal Totalt	Därav manl arb 18-64 år	Uppräknat antal Totalt	Därav manl arb 18-64 år Totalt	Därav m k
1-5 arbetare	355	828	438	1 158	579	285	764	396	1 033	510	243
6-10 "	80	591	282	591	282	191	572	272	572	272	185
11 o fler arb	51	1 414	644	1 414	644	626	1 367	617	1 367	617	604
Totalt	486	2 833	1 364	3 163	1 505	1 102	2 703	1 285	2 972	1 399	1 032

¹ Storleksgrupperingen hänförs till det antal arbetare för vilka individuella uppgifter lämnats vid undersökningen avseende löneförhållandena år 1962

när under året. Vidare begärdes uppgifter om avtalsförhållanden och lönegrupp.¹

Materialets omfattning. Vid bearbetningen företogs en "uppräkning" av materialet genom att man för varje redovisad arbetare vid de ovan nämnda urvalsföretagen (grupperna b och c) framställde i genomsnitt 10, respektive 7,2 hålkort. Dessa koefficienter hade fastställts med hänsyn till å ena sidan urvalskvoterna, å andra sidan olikheterna i svarsfrekvens mellan olika grupper av företag. I det följande avses med redovisat antal arbetare det antal arbetare för vilka bearbetningsbara uppgifter erhöles och med uppräknat antal summan av det redovisade antalet arbetare och antalet vid uppräknningen tillagda hålkort.

I tab A, kol 3-7, återges det redovisade respektive uppräknade antalet arbetare för vilka individuella uppgifter om arbetslön lämnats (även om den mot arbetslönen svarande arbetstiden ej redovisats). Det redovisade respektive uppräknade antalet arbetare, för vilka uppgifter lämnats både om lön och om antal arbetstimmar anges i kol 8 - 12. Det

¹ Enligt kollektivavtalens bestämmelser skulle landet indelas i följande två lönegrupper:

Grupp A omfattade Stockholmstrakten, Göteborgstrakten samt arbetsplatser belägna inom Västernorrlands, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län. Stockholmstrakten skulle mot väster begränsas av länsgränsen, mot norr av en linje Stäket - Rosersberg - Vallentuna - Åkersberga och mot söder av en linje Södertälje - Tungalsta - Dalarö. Två företag belägna utanför dessa gränser skulle hänföras till Stockholmstraktens område. Mot öster skulle förhållandena bli avgörande från fall till fall. (Vid bearbetningen har företag belägna i Nacka och Tyresö hänförts till grupp A). Göteborgstrakten omfattade alla orter inom 3 mils radie, räknat från Gustav Adolfs torg i Göteborg.

Grupp B omfattade landet i övrigt.

må framhållas att de uppräknade talen belyser den inbördes relationen mellan antalet arbetare inom olika grupper, men ej gruppernas absoluta storlek.

Gruppering efter yrke. Genomsnittsförtjänster har beräknats för följande yrkesgrupper: förmän, yrkesarbetare, grovarbetare, elever och lärlingar samt specialarbetare. Till gruppen förmän har räknats sådana anställda som av arbetsgivaren benämnts "förmän" eller "trädgårdsmästare" och som under redovisningsåret fyllt minst 21 år. Till yrkesarbetare har räknats arbetare som arbetsgivaren betecknat som "trädgårdssarbetare" och som under redovisningsåret fyllt minst 21 år. "Trädgårdssarbetare" som inte fyllt 21 år har räknats till gruppen elever och lärlingar. Till specialarbetare har räknats snickare, chaufförer m fl.

Mått på löneläget. I denna redogörelse återgivna genomsnittliga timförtjänster, genomsnittliga årsförtjänster och spridningstal har beräknats med utgångspunkt från det uppräknade (icke det redovisade) antalet arbetare. Uppgifter publiceras endast för grupper med minst 50 redovisade arbetare.

Den genomsnittliga timförtjänsten för en enskild arbetare eller en viss grupp av arbetare definieras som kvoten mellan lönesumma och antal utförda arbetstimmar. Vid beräkningen av timförtjänsterna har ej medtagits lönebelopp för vilka motsvarande uppgifter om arbetstid saknades.

Den genomsnittliga årsförtjänsten för en viss grupp av arbetare har erhållits genom att summan av arbetarnas totala förtjänster (även förtjänster för vilka motsvarande uppgift om arbetstid saknades) dividerats med antalet arbetare; härvid har man endast medtagit uppgifter för arbetare med minst 250 arbetsdagar under redovisningsåret hos den arbetsgivare som lämnat uppgifterna.

Både vid beräkningen av timförtjänsterna och vid beräkningen av årsförtjänsterna har i lönesummorna medräknats kontant lön vid tidlöns- och ackordsarbete (på ordinarie arbetstid och övertid m m), semesterlön och semesterersättning, provision o dyl samt värdet av fritt erhållna naturaförmåner.

Undersökningens resultat. I tab 1 och 2 redovisas genomsnittliga timförtjänster år 1962 för olika grupper av trädgårdssarbetare. I tab 1 finns även uppgifter om olika löneelement som ingick i timförtjänsterna. Timförtjänsternas spridning belyses av uppgifterna i tab 3. För manliga yrkesarbetare i åldern 18 - 64 år utgjorde den genomsnittliga timförtjänsten (inklusive semesterlön, värdet av naturaförmåner m m) år 1962 5,96 kr vid företag med kollektivavtal och 5,62 kr vid företag utan kollektivavtal. För grovarbetare i åldern 18 - 64 år var motsvarande genomsnittsförtjänster 5,43 och 4,90 kr.

Genomsnittliga årsförtjänster år 1962 för vissa grupper av trädgårdssarbetare redovisas i tab 4.

Löneutvecklingen sedan år 1954 belyses av uppgifterna i tab B. Av tabellen framgår att den genomsnittliga timförtjänsten från 1954 till 1962 steg med 90 % för manliga och med 106 % för kvinnliga trädgårdssarbetare i åldern 18 - 64 år.

Tab B Genomsnittliga timförtjänster åren 1954 - 1962 för trädgårdsarbetare i åldern 18-64 år
Average hourly earnings 1954 - 1962 of garden workers 18 - 64 years of age
m k = med kollektivavtal, u k = utan kollektivavtal

År	Män						Kvinnor					
	Samtliga		Därav				grovarb				Samtliga	
			yrkesarb		yrkesarb							
			m	k	u	k	m	k	u	k		
Öre	Index ¹	Öre	Index ¹	Öre	Index ¹	Öre	Index ¹	Öre	Index ¹	Öre	Index ¹	
1954	312	100	318	100	291	100	292	100	267	100	237	100
1955	344	110	352	111	322	111	314	108	279	104	262	111
1956	363	116	372	117	333	114	341	117	298	112	278	117
1957	385	123	393	124	358	123	356	122	322	121	304	128
1958	403	129	407	128	387	133	371	127	342	128	307	130
1959	418	134	418	131	412	142	371	127	352	132	321	135
1960	477	153	471	148	448	154	440	151	361	135	385	162
1961	528	169	530	167	499	171	480	164	407	152	424	179
1962	594	190	596	187	562	193	543	186	490	184	489	206

¹ År 1954 = 100

Tab C Uppräknat antal arbetare i olika yrkes- och löneformsgrupper vid undersökningen av trädgårdsarbetarnas löneförhållanden år 1962

"Blown-up" numbers of workers in various groups by occupation and method of payment in the survey of wages of garden workers in 1962

m k = med kollektivavtal, u k = utan kollektivavtal

	Uppräknat antal arbetare							
	Utan naturaförmåner			Med naturaförmåner	Övrig löneform			
	m k	u k	s:a		m k	u k	s:a	
<u>Män 18-64 år</u>	1 063	374	1 437	68	1 102	403	1 505	
Förmän	127	26	153	26	151	28	179	
Yrkesarbetare	521	157	678	20	530	168	698	
Grovarbetare	273	144	417	10	275	152	427	
Elever, lärlingar	73	40	113	8	74	47	121	
Specialarbetare	55	3	58	4	58	4	62	
Övriga arbetare	14	4	18	-	14	4	18	
<u>Män 65 år och däröver</u>	64	35	99	6	67	38	105	
<u>Män under 18 år</u>	153	81	234	4	153	85	238	
<u>Kvinnor 18-64 år</u>	620	489	1 109	14	625	498	1 123	
Förmän	2	-	2	-	2	-	2	
Yrkesarbetare	200	53	253	4	201	56	257	
Grovarbetare	396	433	829	7	398	438	836	
Elever, lärlingar	22	3	25	3	24	4	28	
<u>Kvinnor 65 år och däröver</u>	11	29	40	1	12	29	41	
<u>Kvinnor under 18 år</u>	85	65	150	1	85	66	151	

Tab D: Förekomsten av ackordsarbete år 1962 för trädgårdsarbetare i åldern 18 - 64 år
 Occurrence of piece-work among garden workers 18 - 64 years of age in 1962
 m k = med kollektivavtal, u k = utan kollektivavtal

		Arbetare med uppgift om ar- betstimmar		Arbetare med ackordsarb	Ackordslöne-
		Redovisat	Uppräknat	i % av hela	summan i %
		antal	antal	antalet arbe- tare med upp- gift om ar- betstimmar	av hela lönsumman
<u>Män</u>	m k	984	1 032	7,6	2,5
	u k	301	367	1,4	0,5
	s:a	1 285	1 399	5,9	2,2
Förmän	m k	120	129	3,9	1,9
Yrkesarbetare	m k	453	492	5,9	1,4
	u k	127	152	2,0	0,8
Grovarbetare	m k	269	269	14,1	8,5
	u k	106	141	1,4	0,4
Elever, lärlingar	m k	72	72	6,9	1,1
Specialarbetare	m k	56	56	-	-
<u>Kvinnor</u>	m k	604	604	22,0	19,9
	u k	347	463	2,2	0,2
	s:a	951	1 067	13,4	15,7
Yrkesarbetare	m k	193	193	4,7	2,7
Grovarbetare	m k	394	394	31,5	35,6
	u k	298	414	2,4	0,3

Det stora flertalet trädgårdsarbetare hade enbart kontant lön. Uppgifter om förekomsten av naturaförmåner för trädgårdsarbetare år 1962 lämnas i tab C. Ackordsarbetets betydelse belyses av uppgifterna i tab D.

Summary

Since 1954 the statistics on wages in horticulture are based on a sample drawn from a list of horticultural establishments (market gardens, nursery gardens, etc.) reported to the 1951 census of production, distribution, and services. In the 1962 survey the Central Bureau of Statistics received reports from 486 employers on the individual wages of workers. The data concerning establishments selected with a probability less than 1 were "blown up" to account for different sampling fractions and rates of response.

The following occupational classification is used:

- 1) Garden foremen (förmän),
- 2) Skilled garden workers (yrkesarbetare),
- 3) Garden labourers (grovarbetare),
- 4) Apprentices (elever och lärlingar),
- 5) Specialized workers (specialarbetare).

The average hourly earnings are calculated as the quotient of the wage total and the corresponding sum of hours worked. The wage total comprises cash payments for time-work and piece-work (including overtime pay etc.), the value of payment in kind, annual holiday pay, commissions, etc. The average annual earnings are calculated as the quotient of the wage total paid to the workers for the year and the number of workers; these averages only refer to workers with at least 250 working days during the year in the service of the reporting employer.

The average hourly earnings in 1962 of skilled male garden workers (18-64 years of age) covered by collective agreements were 5,96 kr and the average annual earnings 12 816 kr. The corresponding averages for skilled male garden workers (18-64 years of age) not covered by collective agreements were 5,62 kr and 11 539 kr, respectively.

Tab 1 Timförtjänsternas sammansättning år 1962 för trädgårdsarbetare
 Composition of hourly earnings in 1962 of garden Workers)
 m k = med kollektivavtal, u k = utan kollektivavtal

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
		Arbetare med uppgift om arbetstimmar Redovisat antal	Uppräk- nat an- tal	Total genom- snitt- lig tim- för- tjänst, öre	Därav (öre) kontant tidlön vid ar- bete på ordina- rie ar- bets- tid	kontant tidlön vid ar- bete på övertid, vakt- tjänst- gör o d	kontant ackords- lön vid arbete på ordi- narie arbets- tid	kontant ackords- lön vid arbete på över- tid	kontant semes- terlön och se- mester- ersätt- ning	provi- sion och dylikt	natura- förmå- nernas värde
<u>Män 18 - 64 år</u>											
	m k	984	1 032	610	530	20	14	1	32	10	2
	u k	301	367	534	488	8	3	0	25	4	7
	s:a	1 285	1 399	594	521	18	12	1	31	9	3
Förmän	m k	120	129	747	619	15	14	0	38	49	11
Yrkesarbetare	m k	453	492	596	531	21	8	0	32	3	1
	u k	127	152	562	512	10	4	0	28	1	6
Grovarbetare	m k	269	269	543	453	16	44	3	27	1	0
	u k	106	141	490	468	1	2	-	16	-	3
Elever, lärlingar	m k	72	72	493	445	16	3	2	24	1	2
Specialarbetare	m k	56	56	660	577	37	-	-	36	9	1
<u>Män 65 år och däröver</u>											
	m k	63	63	541	484	5	9	0	31	4	8
	s:a	100	100	509	450	4	6	0	27	11	10
<u>Män under 18 år</u>											
	m k	151	151	321	298	2	7	0	14	0	-
	u k	63	75	294	267	-	-	-	11	-	17
	s:a	214	226	313	289	1	5	0	13	0	5

Tab 1 (forts)

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
<u>Kvinnor 18 - 64 år</u>	m k	604	604	511	373	9	94	7	26	0	0
	u k	347	463	424	404	1	1	-	15	1	3
	s:a	951	1 067	489	381	7	72	5	24	0	1
Yrkesarbetare	m k	193	193	510	453	15	14	0	27	1	0
Grovarbetare	m k	394	394	514	301	4	169	14	26	0	0
	u k	298	414	422	404	-	1	-	15	1	1
<u>Kvinnor under 18 år</u>	m k	85	85	368	235	5	107	8	14	-	-
	s:a	131	149	355	244	4	87	6	13	-	1

Tab 2 Redovisat antal trädgårdsarbetare år 1962 i åldern 18 - 64 år samt genomsnittliga timförtjänster för dessa i olika lönegrupper och i olika storleksgrupper av företag.²

Reported number of garden workers in 1962 18 - 64 years of age and average hourly earnings by zone and size of establishment.

m k = med kollektivavtal, u k = kollektivavtal

			Vid företag i lönegrupp		Vid företag med individuella uppgifter för arbetare		
			A	B	1-5	6-10	11 och flera
A. Redovisat antal arbetare med timuppgifter							
<u>Män</u>	m k		252	732	195	185	604
	u k		62	239	201	87	13
	s:a		314	971	396	272	617
Förmän	m k		20	100	22	25	73
Yrkesarbetare	m k		128	325	123	95	235
	u k		33	94	97	29	1
Grovarbetare	m k		49	220	33	58	178
	u k		17	89	58	38	10
Elever, lärlingar	m k		39	33	15	4	53
Specialarbetare	m k		14	42	-	3	53
<u>Kvinnor</u>	m k		107	497	63	111	430
	u k		33	314	190	103	54
	s:a		140	811	253	214	484
Yrkesarbetare	m k		53	140	26	25	142
Grovarbetare	m k		47	347	35	82	277
	u k		22	276	153	91	54
B. Genomsnittliga tim- förtjänster (öre)							
<u>Män</u>	m k		605	611	588	595	623
	u k		573	519	522	569	..
	s:a		597	594	559	589	623
Förmän	m k		..	760	..	..	786
Yrkesarbetare	m k		608	593	585	587	609
	u k		..	535	550	..	..
Grovarbetare	m k		..	545	..	518	553
	u k		..	508	485	..	..
Elever, lärlingar	m k		..	..	..	..	512
Specialarbetare	m k		..	..	-	..	663
<u>Kvinnor</u>	m k		510	511	479	483	520
	u k		..	423	419	443	406
	s:a		498	488	436	470	517
Yrkesarbetare	m k		521	506	..	..	508
Grovarbetare	m k		..	518	..	466	532
	u k		..	421	416	446	406

¹ Jfr not 1 sid 2. ² Storleksgrupperingen hänförs till det antal arbetare för vilka individuella uppgifter lämnats till undersökningen avseende år 1962.

Tab 3 Timförtjänsternas spridning år 1962 för trädgårdsarbetare
Dispersion of hourly earnings of garden workers in 1962
m k = med kollektivavtal, u k = utan kollektivavtal

		Arbetare med upp- gift om arbets- timmar					Timförtjänst, öre												Uppräknat antal arbetare, i % med en timförtjänst av öre	
		Redo- visat antal	Uppräk- nat antal	Undre kvar- til	Me- dian	Övre kvar- til	högst 279	280- 339	340- 399	400- 459	460- 519	520- 579	580- 639	640- 699	700- 759	760- 819	820 och däröver			
<u>Män 18 - 64 år</u>		m k	984	1 032	533	580	636	1,1	0,5	1,7	4,9	11,3	30,2	26,7	11,5	5,2	3,2	3,5		
		u k	301	367	424	520	601	6,8	5,2	7,1	14,2	16,6	19,3	15,8	8,4	4,4	0,8	1,4		
		s:a	1 285	1 399	508	570	626	2,6	1,7	3,1	7,4	12,7	27,4	23,9	10,7	5,0	2,6	2,9		
Förmän		m k	120	129	637	698	787	-	-	-	-	0,8	3,9	21,7	28,7	14,7	10,9	19,4		
Yrkesarbetare		m k	453	492	562	583	622	0,2	0,2	1,2	1,4	6,7	33,1	38,8	10,8	4,3	1,6	1,6		
		u k	127	152	503	567	612	0,7	3,9	2,6	9,2	10,5	27,0	28,9	13,2	3,3	0,7	-		
Grovarbetare		m k	269	269	498	533	564	2,6	0,7	3,0	8,9	21,9	42,4	10,4	4,5	2,6	2,6	0,4		
		u k	106	141	401	500	530	3,5	7,1	9,2	22,0	28,4	12,8	5,7	4,3	5,7	0,7	0,7		
Elever, lärlingar		m k	72	72	431	483	544	-	2,8	5,6	27,8	27,8	26,4	6,9	2,8	-	-	-		
Specialarbetare		m k	56	56	596	629	694	-	-	-	-	-	14,3	35,7	26,8	12,5	7,1	3,6		
<u>Män 65 år och däröver</u>		m k	63	63	468	527	573	1,6	3,2	7,9	9,5	17,5	41,3	14,3	1,6	1,6	-	1,6		
		s:a	100	100	400	519	564	4,0	8,0	10,0	11,0	17,0	32,0	14,0	1,0	1,0	1,0	1,0		
<u>Män under 18 år</u>		m k	151	151	212	282	350	49,0	22,5	16,6	6,0	3,3	2,0	0,7	-	-	-	-		
		u k	63	75	208	251	321	57,3	21,3	6,7	13,3	-	1,3	-	-	-	-	-		
		s:a	214	226	212	272	342	51,8	22,1	13,3	8,4	2,2	1,8	0,4	-	-	-	-		
<u>Kvinnor 18 - 64 år</u>		m k	604	604	463	481	519	0,7	1,5	2,8	18,5	51,5	13,7	6,5	2,6	1,5	0,5	0,2		
		u k	347	463	375	451	477	2,4	13,0	13,2	31,5	33,7	3,9	2,4	-	-	-	-		
		s:a	951	1 067	441	474	495	1,4	6,5	7,3	24,2	43,8	9,5	4,7	1,5	0,8	0,3	0,1		
Yrkesarbetare		m k	193	193	477	495	531	-	1,0	1,6	10,4	52,8	24,4	7,8	1,0	-	0,5	0,5		
Grovarbetare		m k	394	394	454	479	503	1,0	1,5	2,5	23,1	51,0	8,6	5,8	3,6	2,3	0,5	-		
		u k	298	414	375	451	477	2,2	13,3	12,8	32,1	34,1	3,1	2,4	-	-	-	-		
<u>Kvinnor under 18 år</u>		m k	85	85	251	300	350	43,5	24,7	20,0	3,5	5,9	2,4	-	-	-	-	-		
		s:a	131	149	265	300	350	32,2	38,9	14,1	6,0	7,4	1,3	-	-	-	-	-		

¹Om arbetarna i en viss grupp ordnas i stigande följd efter förtjänstens höjd, är undre kvartilen, medianen och övre kvartilen den förtjänst, som uppnås eller överskrides av respektive 75,50 och 25 % av samtliga arbetare i gruppen.

Tab 4 Trädgårdsarbetarnas genomsnittliga årsförtjänster år 1962
 Average annual earnings in 1962 of garden workers
 m k = med kollektivavtal, u k = utan kollektivavtal

	Arbetare med minst 250 arbetsdagar hos den uppgiftslämnande arbetsgivarern				Total genomsnittlig års- förtjänst (kontant tidlön och ackordslön vid arbete på ordinario tid och på övertid, naturaförm., se- mesterlön, provision m m), kr			Därav natura- förmåner kr (Samtliga arbetare)	
	Redovisat antal arbetare		Uppräknat antal arbetare		Arb m k Arb u k		Samt arb		
	m k	u k	m k	u k	m k	u k			
<u>Män 18 - 64 år</u>	491	121	557	134	13 852	11 479	13 174	102	
Förmän	113	20	122	20	16 142	..	15 934	227	
Yrkesarbetare	266	76	323	89	12 816	11 539	12 540	56	
Grovarbetare	54	13	54	13	12 096	..	11 753	96	
<u>Kvinnor 18 - 64 år</u>	88	12	88	19	10 364	..	9 768	31	